

vrouwtje en ook is het voorhoofd en de kuif bij het mannetje iets donkerder van kleur dan bij het vrouwtje.

Tot zover dit artikel over Pestvogels. Dit stukje kwam mede tot stand dankzij de vele waarnemers die hun Pestvogel-waarnemingen inleverden. Deze mensen wilde ik dan ook hartelijk danken voor hun medewerking. Allereerst Prof. D. de Jonge die de eerste Pestvogel in het Duinpark ontdekte, verder Job de Ridder, Annelies Marijnis, Rien Sluys, Jelle van Dijk, Marjan Bos, Arie Cramer, Michel Nederpel, Richard Zonneveld, Hein Verkade, Peter van den Berg, Pieter de Jong en Wil Heemskerk.

En natuurlijk iedereen die telefonisch en via soms lange omwegen waarnemingen van Pestvogels aan mij heeft doorgegeven.

Bijzondere dank gaat uit naar Albert van der Werf en Richard Zonneveld voor het beschikbaar stellen van de doodgevonden Pestvogels.

Geraadpleegde literatuur

Aartse E., enz. De Vogels van Noordwijk.
Cramp S., enz. Handbook of the Birds of Europe the Middle East and North Africa Volume 5. Dutch Birding Jaargang 4, nummer 3 1982.
Dijk J. van, enz. Vogels van Noordwijk en Omstreken.
Johnsson Lars, Vogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten.
Svensson Lars, Identification Guide to European Passerines.
Vogels Jaargang 3, nummer 13 1983.

Excursie naar de zuidpier bij IJmuiden

Jelle van Dijk

Op zondag 25 februari 1996 waren in het halfduis-ter acht personen naar het Jan Verwey Natuurcentrum gekomen om zich op te maken voor de excursie naar IJmuiden. Een winterexcursie naar deze locatie blijft altijd een gok. Het weer kan zo vreselijk tegen zitten, dat je het zelfs niet waagt de pier een eindje op te lopen. Vandaag viel het gelukkig erg mee. De lange winter had zijn scherpste kantjes reeds verloren. De temperatuur was zelfs zes graden boven nul en de wind (ZW 5) was zodanig, dat een wandeling op de pier verantwoord was.

Bij aankomst stonden sommigen raar te kijken. Als je een paar jaar niet bij de zuidpier bent geweest, dan herken je de huidige situatie nauwelijks meer. De oude pier is doorgestoken en op de vroegere strandvlakte is een grote jachthaven aangelegd. Verder zuidwaarts is een strandmeer ontstaan dat vooral als surfplas wordt gebruikt.

De korte wandeling tot de jachthaven leverde leuke waarnemingen op: 1 Kuifduiker, tientallen Eider- en Toppereenden en enkele Middelste Zaagbekken. In de jachthaven ontdekten we tussen de drijvende kaden enkele Futen en Dodaarzen. Voorbij de plaats waar vroeger een zwaar hek de verdere voortzetting probeerde te verhinderen, ontdekten we enkele groepjes Zwarte Zeeëenden. Op de grote rotsblokken werden zoals altijd de volgende drie soorten gezien: Oeverpieper, Paarse Strandloper en Steenloper. Vooral de eerste twee zijn in het winterhalfjaar echt soorten van rotskusten. Overal in ons land waar kunstmatige rotskusten zijn aangelegd (bijv. bij Westkapelle, de Brouwersdam, Hondsbossche Zeewering en Huisduinen) zijn deze soorten aan te treffen.

Onze aandacht werd ondertussen getrokken door de massale trek van ganzen in noordelijke richting. Helaas vlogen vrijwel alle groepen zo ver uit de kust dat niet kon worden gezien om welke soort(en) het ging. Alleen een groep van zo'n 150 Brandganzen vloog pal over ons heen, zodat iedereen de vogels prima kon waarnemen.

Bij het einde van de zuidpier zwommen opvallend veel Eidereenden en ook een paar flinke groepen Toppereenden. Deze eenden overwinteren normaliter met enkele honderdduizenden in de Nederlandse Waddenzee. Door de ijsvorming in de Waddenzee werden deze eenden gedwongen hun favoriete stek te verlaten. Dat dit gedwongen vertrek van de goede voedselgronden een hoge tol had geëist, bleek later toen we een eindje langs de vloedlijn van het strand naast de zuidpier liepen. Hier lagen zo'n tiental dode Toppereenden. Dit aantal viel echter in het niet bij de tientallen dode Scholeksters op dit strandgedeelte. Ook Scholeksters waren door de ijsvorming in de Waddenzee gedwongen zuidwaarts te trekken. Bij deze soort moet de sterfte in de duizenden hebben belopen. Na de traditionele koffie met appelpunt in het (verplaatste) paviljoen Zuidpier liepen we nog even een stukje langs het strandmeer. De Kuifleeuwerik was hier gelukkig nog steeds aanwezig en ook ontdekten we zowaar een fraai groepje Sneeuwgorzen. In het strandmeer zwommen groepjes Brilduikers en enkele Nonnetjes. Tussen de meeuwen konden we de eerste teruggekeerde Kleine Mantelmeeuwen ontdekken. De Zwartkopmeeuw waar andere vogelaars het over hadden, bleef voor ons onzichtbaar. Omstreeks half twaalf reden we weer richting Noordwijk.